

Lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston päätöksestä 16.11.2020 § 61 tehdyn valituksen johdosta**649/02.05.04/2020****Kaupunginhallitus 01.02.2021 § 18**

Valmistelija: Kaupunginjohtaja Markku Lumio

██████████ on 16.12.2020 tehnyt Vaasan hallinto-oikeudelle valituksen Kauhavan kaupunginvaltuuston päätöksestä 16.11.2020 § 61. Se koskee kaupungin omavelkaista takausta Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy:n Nordic Investment Bankilta (NIB) ottaman yhdeksän miljoonan euron lainan takaisinmaksun vakuudeksi. Kyseessä on saman valittajan yhdeksäs hyvinvointikeskukseen liittyvä muutoksenhaku. Hän oli varavaltuutettuna tekemässä yksimielistä takauspäätöstä valtuustossa.

Hallinto-oikeus pyytää kaupunginhallitukselta lausuntoa valituksen johdosta 12.2.2021 mennessä.

Valtuusto päätti 16.11.2020 § 61 yksimielisesti

1. poiketa valtuuston 11.12.2017 vahvistaman takaus- ja antolainapolitiikan seuraavasta ehdosta: "Yhdelle yhteisölle myönnettyjen takauksen yhteismäärä voi olla enintään kaupungin omistusosuuden mukainen osuus yhteisön edellisen tilinpäätöksen mukaisesta taseen pysyvistä vastaavista, joista on tehty sumu-poistot ja jonka käypä arvo ei ole tasearvoa pienempi".

Perusteluna poikkeamiselle on se, että Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy rakentaa taattavalla lainalla kuntien toimialaan kuuluvan sote-rakennuksen, jonka arvo muodostuu rakentamisen edetessä.

2. että Kauhavan kaupunki myöntää takauksen Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy:n Nordic Investment Bankilta ottaman 9.000.000 euron lainan maksamisen vakuudeksi
3. edellyttää, että Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy luovuttaa kaupungille takauksen vastavakuudeksi takauspääomaa vastaavan määrän kiinteistökiinnityksiä rakennettavaan hyvinvointikeskukseen ja sen tonttiin. Panttikirjat on luovutettava takauksen allekirjoituksen yhteydessä.
4. että takauksesta peritään takauksen allekirjoituksen yhteydessä 0,5 prosentin vuotuinen provisio ja sen jälkeen vuodesta 2022 alkaen 0,5 prosentin vuotuinen provisio 1.1. kunakin vuonna jäljellä olevalle pääomalle.

Valituksen perusteet:

1. Hankkeen kokonaiskustannukset eivät olleet 16.11.2020 valtuuston tiedossa. STM:n poikkeusluvassa olevaa enimmäiskustannusta ei saa ylittää
2. Kaupunginhallitus on 30.3.2020 menetellyt vastoin kaupungin ohjeita (takaus- ja antolainauspolitiikka 11.12.2017)
3. Aikaisemmat hyvinvointikeskusta koskevat päätökset eivät ole lainvoimaisia

Kaupunginhallituksen lausunto valituksen johdosta:

1. Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä (poikkeuslupa) 17.10.2019 todetaan, että hyvinvointikeskuksen varsinaiset rakennusinvestointia koskevat kustannukset ovat yhteensä 18.185.696 euroa. On selvää, että tätä summaa ylittävää tarjousta ei voida hyväksyä. Tarjoukset saatiin marraskuun lopulla ja Hyvinvointikeskus Oy:n (Hyke Oy) hallitus valitsi joulukuussa rakentajaksi Rakennusliike Hämäläiset Oy:n. Urakkasopimus (16,16 miljoonaa euroa) allekirjoitettiin 23.12.2020. Valtuustossa päätettiin yhdeksän miljoonan euron lainan takauksesta. Hankkeen kokonaiskustannuksen yläraja oli tiedossa ja tarkka summa ratkesi, kun tarjoukset käsiteltiin yhtiön hallituksessa. Takauksesta päätettäessä ei tarvitse tietää urakan hintaa eurolleen. Kyseessä oli osatakaus, koska loppuosa rahoituksesta kilpailutetaan myöhemmin.
2. Kaupunginhallitus päätti 30.3.2020 myöntää kolmen miljoonan euron kassalainan Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy:lle. Näin tehtiin sen vuoksi, että yhtiö tarvitsi rahaa tontinostoon ja suunnittelukustannuksiin. Kyse oli väliaikaisesta rahoituksesta tytäryhtiölle, mihin kaupunginhallituksella on valtuus hallintosäännön 23 §:n 22. kohdan sekä takaus- ja antolainapolitiikan 4 luvun 3. kohdan perusteella. Kaupunginhallituksen lainapäätös ja valtuuston takauspäätös liittyvät saman hankkeen rahoitukseen, mutta mistään virheestä tai sen korjaamisesta ei ole kysymys. Kaupunginhallituksen päätös 30.3.2020 on tapahtunut täysin sääntöjen mukaisesti ja on lainvoimainen. Hyke Oy:n on tarkoitus maksaa kassalaina takaisin NIB:lta nostettavalla pitkäaikaisella lainalla.
3. Kauhavan hyvinvointikeskuksen hankesuunnitelmasta (27.5.2019) ja Hyke Oy:n perustamisesta on tehty valitus Vaasan hallinto-oikeuteen. Niiden täytäntöönpanoa ei ole keskeytetty ja lopulliset päätökset annetaan helmikuussa 2021.

Yleistä

Kuntalain 129 §:n mukaan kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Takaus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa tai takausta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Valtuuston 16.11.2020 myöntämässä takauksessa täytyivät kaikki kuntalain mukaiset ehdot. Taattava laina kohdistuu kunnan lakisääteiseen toimintaan eli sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen. Kyse ei ole kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhtiön lainan takauksesta. Lainalla kaupungin konserniyhtiö Hyke Oy rahoittaa uuden hyvinvointikeskuksen rakentamisen, mikä on välttämätöntä, koska aluehallintovirasto sulkee nykyisen terveyskeskuksen sisäilmaongelmien vuoksi lähivuosina.

Takaukseen ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä ja kunnan edut on turvattu kattavilla vastavakuuksilla (vuorasopimukset ja kiinteistökiinnitykset).

Edellä esitetyillä perusteilla valituksella ei ole mitään juridista pohjaa.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus esittää lausuntonaan Vaasan hallinto-oikeudelle, että valitus hylätään.

Kaupunginjohtajan muutettu esitys:

Kaupunginhallitus

1. esittää lausuntonaan Vaasan hallinto-oikeudelle, että valitus hylätään
2. pyytää, että hallinto-oikeus ei kiellä päätöksen täytäntöönpanoa ja tekee siitä erillisen päätöksen mahdollisimman pian
3. vaatii vastaajalta 500 euroa korvauksena oikeudenkäyntikuluista.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan muutetun esityksen.

Pöytäkirjaan merkittiin, että

- Mika Kankaansyrjä, Tuula Mäki-Fränti ja Liisa Salo poistuivat kokouksesta esteellisinä tämän pykälän käsittelyn ajaksi, todettiin yhteisöjääviys Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy:n hallituksen jäsenenä
- pöytäkirjanpitäjänä tämän pykälän käsittelyn ajan toimi kaupunginjohtaja Markku Lumio.

Lisätietoja: Kaupunginjohtaja Markku Lumio, puh. (06) 2412 9200,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
